

منظر سروهای تاریخی ایران، احیای منظر فرهنگی سرو کهن سال منگاباد مهریز

احسان شریعت‌مداری^۱، محمدرضا مهربانی گلزار^۲

چکیده

ارتباط بین طبیعت و فرهنگ در هر منطقه از جهان منحصر به فرد است و به نگرش هر فرهنگ به طبیعت بازمی‌گردد. امروزه توسعه‌های بی‌رویه موجب شده است که منظرهای یکتا و غیرقابل جایگزین فرهنگی، شدیداً در معرض آسیب قرار بگیرند و بسترهای فرهنگی و طبیعی که در درازمدت به وجود آمده‌اند، با تصمیمات کوتاه‌مدت از جانب کسانی که ارزش آن را نمی‌دانند از بین بروند. طراحی محیط و منظر یک محوطه تاریخی برپایه اصول و راهکارهای حفاظت و مرمت محیطی باعث حفظ و ارتقای ارزش‌های طبیعی و بناهای باارزش تاریخی موجود در آن منظر می‌گردد. سرو کهن سال منگاباد مهریز در یزد با دارا بودن ویژگی‌های منحصر به فرد تاریخی از منظر فرهنگی ارزشمندی برخوردار است. متأسفانه امروزه توسعه بی‌ضابطه اطراف این درخت کهن سال باعث مخدوش شدن منظر فرهنگی ارزشمند آن شده است. از این رو هدف از این پژوهش این است که جهت حفظ ارزش‌های تأثیرگذار در برجسته ساختن یک منظر با بررسی و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر منظر فرهنگی در دو مقیاس خرد و کلان بکوشد و با بازشناسی ویژگی‌های بنیادین منظر فرهنگی در جهت حفظ و احیای این مناظر به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی، انسانی و طبیعی کشور گامی بردارد. نتیجه آنکه روند توسعه منظر اطراف درخت سرو کهن سال مهریز باید مبتنی بر جریان فرهنگی غالب این محله باشد به‌گونه‌ای که با حفظ ارزش‌ها و ویژگی‌های اصیل منطقه به معاصر سازی کالبد و فعالیت پرداخته شود تا بدین طریق انسجام منظر فرهنگی بافت مخدوش نگردد و ارزش‌های اصیل آن حفظ شود.

واژگان کلیدی

منظر، منظر فرهنگی، عناصر تاریخی، درختان کهن سال، سرو مهریز